

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy

i (...)

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2024 r. w W.

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o odsetki

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 24 lutego 2021 r. znak (...)

z dnia 2 marca 2023 r., znak (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

T. S. w dniu 5 stycznia 2023r. złożyła pismo zatytułowane „Pozew o zapłatę”, w którym wskazała, że w związku z wyrokiem o przyznaniu emerytury związanej z pracą w warunkach szczególnych, wnosi o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. odsetek ustawowych za zwłokę liczonych od kwoty przyznanego wyrównania (pozew o zapłatę z dnia 5 stycznia 2023r., k. 3 a.s.).

W związku z zobowiązaniem sądu wzywającym do sprecyzowania żądania, ubezpieczona wskazała w piśmie z 28 stycznia 2023r., że zaskarża decyzję z 24 lutego 2021r., znak: (...), o przeliczeniu emerytury (pismo z 28 stycznia 2023r., k. 7 a.s.). Następnie w piśmie z 29 grudnia 2023r. oświadczyła, że jej zamiarem było zaskarżenie ww. decyzji, jak i decyzji z 2 marca 2023r., co do odsetek ustawowych za zwłokę, zwłaszcza zaś tej drugiej, która rozstrzyga o odmowie przyznania odsetek (pismo z 29 grudnia 2023r., k. 39 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., zaś w przypadku złożenia odwołania od decyzji z 2 marca 2023r. o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wyjaśnił, że w dniu 21 stycznia 2021r. wpłynął do Zakładu prawomocny z dniem 5 lutego 2021r. wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 27 listopada 2020r., sygn. akt VII U 637/17, wydany w sprawie odwołania T. S. od decyzji z 27 kwietnia 2017r., z 23 maja 2017r. i z 25 października 2017r. o prawo do rekompensaty, w którym nastąpiła zmiana decyzji i przyznanie ubezpieczonej prawa do świadczenia. Na podstawie ww. wyroku, w dniu 24 lutego 2021r. organ rentowy wydał decyzję o przeliczeniu emerytury z rekompensatą. W dniu 2 marca 2023r. została wydana decyzja odmawiająca wypłaty odsetek.

W dalszej części organ rentowy zacytował art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (odpowiedź na odwołanie z dnia 23 marca 2023r., k. 12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. w dniu 29 września 2016r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu ww. wniosku organ rentowy decyzją z dnia 15 listopada 2016r., znak:(...) przyznał prawo do emerytury od 27 października 2016r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (wniosek z dnia 29 września 2016r., k. 1-5 akt ZUS; decyzja z dnia 15 listopad 2016r., k. 9 akt ZUS).

W dniu 14 kwietnia 2017r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury wraz z rekompensatą z tytułu pracy w warunkach szczególnych (wniosek z dnia 14 kwietnia 2017., k. 23 akt ZUS). Po rozpatrzeniu tego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzje: z dnia 27 kwietnia 2017r., znak: (...)z dnia 23 maja 2017r., znak: (...)oraz z dnia 25 października 2017r., znak: (...) w których odmówił T. S. prawa do rekompensaty (decyzja z dnia 27 kwietnia 2017r., k. 43 akt ZUS; decyzja z dnia 25 maja 2017r., k. 45 akt ZUS; decyzja z dnia 25 października 2017r., k. 41 akt ZUS).

Od ww. decyzji T. S. złożyła odwołania. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 listopada 2020r., wydanym w sprawie o sygn. akt VII U 637/17, zmienił zaskarżone decyzje i przyznał ubezpieczonej prawo do rekompensaty. Zarazem w wydanym wyroku Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do przyznania prawa. Powyższy wyrok stał się prawomocny z dniem 5 lutego 2021r. Odpis prawomocnego wyroku został doręczony do organu rentowego w dniu 2 marca 2021r. (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – P. z dnia 27 listopada 2020r., k. 431, 475, 477 akt ZUS).

W dniu 24 lutego 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wykonując ww. wyrok, wydał decyzję znak: (...)o przeliczeniu emerytury z rekompensatą (decyzja ZUS z dnia 24 lutego 2021r., k. 459 akt ZUS). Następnie, decyzją z dnia 2 marca 2023r., znak: (...) organ rentowy odmówił T. S. prawa do wypłaty odsetek do emerytury przeliczonej zgodnie z wyrokiem z 27 listopada 2020r. (decyzja odmowna ZUS z dnia 2 marca 2023r., nienumerowana karta akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny, który nie był sporny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczności oraz treści strony nie kwestionowały, a które nie budziły również wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie T. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Prawo do odsetek z tytułu opóźnienia w przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024r. poz. 497 ze zm.), zgodnie z którym jeśli Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W przypadku świadczeń emerytalno - rentowych terminy wypłaty określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023r., poz. 1251 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną. Przewiduje on, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu

odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Powyższe oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji, licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem sądu ów 30-dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. Przy tym art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej nakłada na organ odwoławczy, a więc sąd, obowiązek orzeczenia w wydawanym rozstrzygnięciu w przedmiocie stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego.

W rozpatrywanej sprawie Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 27 listopada 2020r., wydanym w sprawie o sygn. akt VII U 637/17, zmienił zaskarżone decyzje i przyznał ubezpieczonej prawo do rekompensaty. Nadto w drugim punkcie wyroku ten sam Sąd, zgodnie z obowiązkiem, na jaki wskazuje art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, orzekł, że nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do przyznania prawa. Wskazany wyrok stał się prawomocny. Ani organ rentowy, ani ubezpieczona nie złożyli od niego apelacji. Ubezpieczona, jeśli kwestionowała rozstrzygnięcia z punktu 2 miała możliwość, a zarazem interes prawny, by zaskarżyć wyrok z 27 listopada 2020r., jednak tego nie uczyniła. Skutkiem tego orzeczenie stało się prawomocne z takim skutkiem, na jaki wskazują art. 365-366 k.p.c. Pierwszy z powołanych przepisów wskazuje w § 1, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Z kolei z art. 366 k.p.c. wynika, że wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

W związku z powyższym, jeśli kwestia braku odpowiedzialności organu rentowego w związku z nieustaleniem ostatniej okoliczności niezbędnej do przyznania rekompensaty, została już przesądzona w prawomocnym wyroku, to sąd w przedmiotowej sprawie, jak i organ rentowy – wydając zaskarżone decyzje – nie mają możliwości, aby przyjąć inaczej. Wyrok prawomocny wiąże bowiem strony i sąd, który takie orzeczenie wydał oraz inne sądy i organy państwowe. Z tego wynika zakaz ustalania na nowo, inaczej, tego, co w takim wyroku zostało już przesądzone, a tak było właśnie z odpowiedzialnością ZUS za nieustalenie ostatniej okoliczności koniecznej do przyznania T. S. prawa do rekompensaty. Sąd w sprawie o sygn. akt VII U 637/17 takiej odpowiedzialności nie stwierdził, zatem T. S. mogłaby otrzymać odsetki tylko wówczas, gdyby okazało się, że w ciągu 30 dni od wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku przyznanego rekompensatę ZUS nie wydałby decyzji wykonującej ten wyrok. W przedmiotowej sprawie wyrok prawomocny został odebrany przez organ rentowy w dniu 2 marca 2021r., zaś decyzja o przeliczeniu emerytury z rekompensatą została wydana już wcześniej, bo dniu 24 lutego 2021r. Organ rentowy nie naruszył więc wskazanego 30-dniowego terminu, na jaki wskazuje art. 118 ustawy emerytalnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie T. S..